

Bronnen

- Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten. *Geen tweederangsburgers*. (2020).
- Agenda Stad *Citydeal* (2020). <https://agendastad.nl/citydeal/gezonde-en-duurzame-voedselomgeving/>
- Agenda Stad *Gemeentelijk instrumentarium voor een gezonde voedselomgeving*. (2021).
- Algemene Rekenkamer *Focus op onveilige arbeidsomstandigheden*. (2023).
- Alzheimer Nederland *Mensen met dementie per gemeente*. (2023). https://media.alzheimer-nederland.nl/s3fs-public/media/2023-12/documents/Prognose%20aantal%20mensen%20met%20dementie%20tot%202050%20per%20gemeente%20versie%202023.pdf?_gl=1*ohsmgr*_ga*NzlyNjA5MDk2LjE3MTEzOTg2MjI.*_ga_L2N59J2WTP*MTcxMTM5ODYyMS4xLjEuMTcxMTM5ODYyMy4wLjAuMA..*_fplc*VVp3QlphU1BxU3RSbFNTNm9udHQxJTJGZHNhbWJBTjhRU1VPNGpaWjFzalowbW1tRjNNOWVhSzLLWXVDYnNLODdmcUJGUTRveGV6b3Q2b1JhZEdVR2cxOFNRcUVCaVJoS0sxRVF4N1EyWk5hbGxmUUxQZlptRmp6SVRuMIZZWFEIMOQIM0Q
- Amsterdam health & technology Institute (ahti) *Een data perspectief op de inwoners met een minimum inkomen*. (2023). www.gelijkgezond.nl
- Amsterdam Law Clinics. *The marketing of unhealthy foods and beverages to children*. University of Amsterdam. (2022).
- Arnaud, A. M., Brister, T. S., Duckworth, K., Foxworth, P., Fulwider, T., Suthoff, E. D., Werneburg, B., Aleksanderek, I., & Reinhart, M. L. *Impact of Major Depressive Disorder on Comorbidities: A Systematic Literature Review*. *Journal of Clinical Psychiatry*, 83(6), E1-E12. <https://doi.org/10.4088/JCP.21r14328> (2022).
- Ashton, J. *Better mental health for all: a public health approach to mental health improvement*. (2016).
- Bambra, C. *Levelling up: Global examples of reducing health inequalities*. *Scandinavian Journal of Public Health*, (50)7, 908-913. <https://doi.org/10.1177/14034948211022428> (2022).
- Bambra, C., Lynch, J., & Smith, K. E. *The unequal pandemic : COVID-19 and health inequalities*. Bristol university Press (2021).
- Baum, F., Fisher., M. *Why behavioural health promotion endures despite its failure to reduce health inequities*. *Sociology of Health & Illness*, 36(2), 213-225. <https://doi.org/10.1111/1467-9566.12112> (2014).
- Beenackers, M. A., Kruize, H., Barsties, L., Acda, A., Bakker, I., Droomers, M., Kamphuis, C. B. M., Koomen, E., Nijkamp, J. E., Vaandrager, L., Völker, B., Luijben, G., & Ruijsbroek, A. *Urban densification in the Netherlands and its impact on mental health: An expert-based causal loop diagram*. *Health & Place*, 87, 103218. <https://doi.org/10.1016/j.healthplace.2024.103218> (2024).
- Beenackers, M. , Nusselder, W., Oude Groeninger, J., Lenthe, F. van. W. G. J. van. *Het terugdringen van gezondheidsachterstandeneen systematisch overzicht van kansrijke en effectieve interventies*. Erasmus MC Universitair Medisch Centrum. Rotterdam (2015).
- Berwick, D. M., Nolan, T. W., & Whittington, J. *The Triple Aim: Care, Health, And Cost*. *Health Affairs*, 27(3), 759-769. <https://doi.org/10.1377/hlthaff.27.3.759> (2008).

- Boer, W. de., Buskens, E., Koning, R. H., Mierau, J. O. *Neighborhood socioeconomic status and health care costs: A population-wide study in the Netherlands*. American Journal of Public Health, 109(6), 927-933. <https://doi.org/10.2105/AJPH.2019.305035> (2019).
- Bosch, J. A., Nieuwdorp, M., Zwinderman, A. H., Deschasaux, M., Radjabzadeh, D., Kraaij, R., Davids, M., de Rooij, S. R., & Lok, A. *The gut microbiota and depressive symptoms across ethnic groups*. Nature Communications, 13(1). <https://doi.org/10.1038/s41467-022-34504-1> (2022).
- Cahill, K., Hartmann-Boyce, J., Perera, R. *Incentives for smoking cessation*. Cochrane Database of Systematic Reviews, 5. <https://doi.org/10.1002/14651858.CD004307.pub5> (2015).
- Caspi, A., & Moffitt, T. E. *All for one and one for all: Mental disorders in one dimension*. American Journal of Psychiatry, 175(9), 831-844. <https://doi.org/10.1176/appi.ajp.2018.17121383> (2018).
- CBS. *Vooral 45-plussers met chronische aandoening werken minder*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2022/09/vooral-45-plussers-met-chronische-aandoening-werken-minder> (2022).
- CBS. *Stapeling eigen bijdragen*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2023/38/steeds-meer-mensen-met-stapeling-verplichte-eigen-betalingen-zorgkosten> (2023a).
- CBS. *Mantelzorg*. <https://www.cbs.nl/nl-nl/longread/aanvullende-statistische-diensten/2023/mantelzorg-en-vrijwilligerswerk-in-de-zorg?onepage=true> (2023b).
- CBS. *Gebruik jeugd zorg*. (2023)
- Centraal Planbureau *Ongelijkheid van het jonge kind*. (2020).
- Chichirez, C. (2019). The Importance of Social Marketing in Health. *RA Journal of Applied Research*, 05(05). <https://doi.org/10.31142/rajar/v5i5.02>
- Commissie Sociaal Minimum (2023). *Een zeker bestaan Rapport 1*.
- Commissie Sociaal Minimum (2023). *Een zeker bestaan: Rapport 2*.
- Cuijpers, P., Pineda, B. S., Quero, S., Karyotaki, E., Struijs, S. Y., Figueroa, C. A., Llamas, J. A., Furukawa, T. A., & Muñoz, R. F. (2021). *Psychological interventions to prevent the onset of depressive disorders: A meta-analysis of randomized controlled trials*. Clinical Psychology Review, 83. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2020.101955>
- Laat, S. de., Huizink, A. C., Hof, M. H., & Vrijkotte, T. G. M. *Socioeconomic inequalities in psychosocial problems of children: Mediating role of maternal depressive symptoms*. European Journal of Public Health, 28(6), 1062-1068. <https://doi.org/10.1093/eurpub/cky125> (2018).
- DeBoer, M. D., Scharf, R. J., & Demmer, R. T. *Sugar-Sweetened Beverages and Weight Gain in 2- to 5-Year-Old Children*. Pediatrics, 132(3), 413-420. <https://doi.org/10.1542/peds.2013-0570>. (2013).
- Dekker.,L,Rijnks,R,Mierau,J.o. *The health potential of neighborhoods*. University of Groningen (2021)
- Driesten, G. W. K. (2024). *Zo werkt publieke gezondheidszorg*. De Argumentenfabriek (Amsterdam) (2^e editie)
- Dijkgraaf., De Volkskrant (7 januari 2023).
- Freudenberg, N. *Legaal maar fataal*. Lemniscaat (Rotterdam) (2017).
- Frijters, S. G. van der. *Hoe ongelijkheid zich in de eerste levensjaren aftekent*. de Volkskrant. (23 juli, 2021).

Gezond en Actief Leven Akkoord (2023)

Gezonde School. *Resultaten schooljaar 2023-2024*. <https://www.gezondeschool.nl/advies-en-ondersteuning/ondersteuningsaanbod/resultaten-eerdere-rondes/schooljaar-2023-2024#:~:text=In%202023%20hebben%201025%20school,de%20slag%20met%20Gezonde%20School>

Gezondheidsraad. *Beweegrichtlijnen 2017*. Den Haag (2017)

Gezondheidsraad. *De ouder-kindrelatie en jeugdtrauma's*. Den Haag (2018)

Ghebreyesus, T. A. *Achieving health for all requires action on the economic and commercial determinants of health*. *The Lancet*, 401(10383), 1137-1139. [https://doi.org/10.1016/S0140-6736\(23\)00574-3](https://doi.org/10.1016/S0140-6736(23)00574-3) (2023).

Greer, S. *From health in all policies to health for all policies*. *International Journal of Health Policy and Management*, 11(11), 2651-2659. <https://doi.org/10.34172/ijhpm.2022.6355>. (2022).

Hagenaars, L., Nood, R. de, B. Wouterse, J. J. Polder Wegen naar goede gezondheid liggen ook buiten de zorg. *ESB*, 106(4794), 92-95. (2021).

Hagenaars, L., Waterlander, W., den Hertog, K., & Stronks, K. Een veerkrachtige publieke gezondheid in 2030: #hoedan? *TSG - Tijdschrift Voor Gezondheidswetenschappen*, 100(S3). 119–123. <https://doi.org/10.1007/s12508-022-00364-> (2022).

Hagenaars, L. L., Schmidt, L. A., Groeniger, J. O., Bekker, M. P. M., ter Ellen, F., de Leeuw, E., van Lenthe, F. J., Oude Hengel, K. M., & Stronks, K.). *Why we struggle to make progress in obesity prevention and how we might overcome policy inertia: Lessons from the complexity and political sciences*. *Obesity Reviews*. <https://doi.org/10.1111/obr.13705> (2024)

Halberstadt, J., Koetsier, L. W., Sijben, M., Stroo, J., van der Velde, M., van Mil, E. G. A. H., & Seidell, J. C. *The development of the Dutch "National model integrated care for childhood overweight and obesity."* *BMC Health Services Research*, 23(1). <https://doi.org/10.1186/s12913-023-09284-z> (2023).

Haperen, T. van. Ons onderwijs verwordt tot een selectie- en examenfabriek. *De Volkskrant* (23 december 2022).

Hendriks, A. J., Sijmons, J., Toebe, B. *Gezondheidsbeleid vraagt om een geïntegreerde aanpak*. University of Groningen (2022).

Het Kenniscentrum Arbeidsmigranten *Hoe denken arbeidsmigranten over gezondheid en zorg in Nederland?* (2021)

Hojeij, B., Schoenmakers, S., Willemsen, S et al. The Effect of an eHealth Coaching Program (Smarter Pregnancy) on Attitudes and Practices Toward Periconception Lifestyle Behaviors in Women Attempting Pregnancy: Prospective Study. *Journal of medical internet research* (2023)

Integraal Zorg Akkoord (2023)

Jansen, M., Schils, T., Leseman, P. *Sociaal-emotionele gevolgen van de COVID-19-crisis op leerlingen*. Maastricht University (2021)

Jansen, M., Schils, T., Leseman, P. *Kansrijk schoolbeleid voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen in en na Covid-19*. Maastricht University 2022.

Jerkovic-Cosic, K. *Mondzorg moet terug in de publieke gezondheidszorg*. (2022).

<https://nieuwsbriefzorgeninnovatie.nl/mondzorg-moet-terug-in-de-gezondheidszorg/>

- Jungmann, N. *Schulden klein houden en perspectief bieden*. (2023).
- Jungmann, N., Wesdorp, P., Madern, T. (*Stress-sensitief werken in het sociaal domein*. Bohn Stafleu Van Loghum. Universiteit van Amsterdam (2020)
- Kalsbeek, A.. (2022). Luister naar je lichaam. *Gezondgids*, 29-31.
- Kalthof, H. *Opgroeien en opvoeden in armoede*. NJI (utrecht) (2020).
- Kandola, A., Ashdown-Franks, G., Stubbs, B., Osborn, D. P. J., & Hayes, J. F. (2019). *The association between cardiorespiratory fitness and the incidence of common mental health disorders: A systematic review and meta-analysis*. *Journal of Affective Disorders*, 257, 748-757. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2019.07.088>
- Kessler, R. C., Berglund, P., Demler, O., Jin, R., Merikangas, K. R., & Walters, E. E. (2005). *Lifetime Prevalence and Age-of-Onset Distributions of DSM-IV Disorders in the National Comorbidity Survey Replication*. *Archives of General Psychiatry*, 62(6), 593. <https://doi.org/10.1001/archpsyc.62.6.593>
- KNAW *Planetary health an emerging field to be developed*. Amsterdam (2023)
- Kokkinos, P., Myers, J., Faselis, C., Panagiotakos, D. B., Doulas, M., Pittaras, A., Manolis, A., Kokkinos, J. P., Karasik, P., Greenberg, M., Papademetriou, V., & Fletcher, R. (2010). Exercise Capacity and Mortality in Older Men. *Circulation*, 122(8), 790-797. <https://doi.org/10.1161/CIRCULATIONAHA.110.938852>
- Kools, N., van de Goor, I., Bovens, R. H. L. M., van de Mheen, D., & Rozema, A. D. Belemmerende en bevorderende factoren voor het in praktijk brengen van alcoholinterventies in Nederlandse ziekenhuizen volgens daarbij betrokken zorgprofessionals. *TSG - Tijdschrift Voor Gezondheidswetenschappen*, 100(S2), 58-66. <https://doi.org/10.1007/s12508-022-00344-z> (2022).
- LADIS. *Kerncijfers Verslavingszorg 2018-2023*. Wisselink., D., Slink., J. van., Kerssies., J. www.ladis.eu (2024)
- Lahuis, B. 'Inzet op preventie is chefsache'. *Zorgvisie*, 4 mei 2023.
- Lammers, J. B. van 't, Bouts, M. *Richtlijnen verslavingspreventie binnen het onderwijs*. (2019).
- Landelijk kader voor het aandeel huisartsenzorg in Krachtige basiszorg: ontwikkelen, contracteren en bekostigen*. (2022).
- Mackenbach, J. *Successen van preventie. 1970-2010*. Erasmus Publishing (Rotterdam). (2011).
- Mackenbach, J. *Health inequalities. Persistence and change in European welfare states* Oxford University Press.(2019)
- Mackenbach, J. *A history of population health. Rise and fall of disease in Europe*. Koninklijke Brill NV (Leiden) 2023).
- Marmot, M. *The health gap*. Bloomsbury Publishing. (2015).
- McGorry, P. et al. *The Lancet Psychiatry Commission on youth mental health*. Vol.11 (September 2024).
- Mérelle, S., Rasing, S., van Bergen, D., & Creemers, D. (2022). Signaleren, aanpakken en daarmee erger voorkomen. *Vakblad Sociaal Werk*, 23(3), 20-23. <https://doi.org/10.1007/s12459-022-0959-1>
- Mierau, J. *Sociaal economische gezondheidsverschillen in Nederland*. <https://esb.nu/sociaal-economische-gezondheidsverschillen-in-nederland/> (2021).

- Mierau, J. Willen we een gezonder Nederland? Focus dan eindelijk eens op preventie, zegt deze hoogleraar, *de Volkskrant*, 26 mei 2023
- Mil, E. van, Struik, A. *Overgewicht en obesitas bij kinderen*. Boom (Amsterdam) (2015).
- Ministerie BZK *Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid*. (2022).
- Ministerie OCW *Contouren werkagenda Route naar inclusief onderwijs 2035*. (2023).
- Ministerie SZW *Drie jaar na Roemer: Jaarrapportage arbeidsmigranten 2023*. www.arbeidsmigratieingodebanen.nl. (2023).
- Moerman, M., & Dawson, M. Het creëren van een schoolgezondheidsrapport over gezondheid, welzijn en leefstijl voor het basisonderwijs. *TSG - Tijdschrift Voor Gezondheidswetenschappen*, 98(S2), 77-81. <https://doi.org/10.1007/s12508-020-00273-9> (2020).
- Morris, J. Exercise in the prevention of coronary heart disease: today's best buy in public health. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, (26)7, 807-14. (1994).
- Moss, N. *Zout, suiker, vet*. Carrera (Amsterdam). (2013).
- Mouton, R. G. & Schrijvers, G. (2024). SER: focus op gezondheid van de bevolking door sevenfold aim. *Nieuwsbrief Zorg en innovatie*, 28 maart, nieuwsbriefzorgeninnovatie.nl/ser-focus-op-gezondheid-van-de-bevolking-door-sevenfold-aim
- Movisie *Leidende principes geven richting aan het sociaal domein*. Sok.,K.,Salome.,L.Utrecht. (2020a).
- Movisie. *Wat werkt bij aanpak van armoede en schulden*. Vijlbrief, A. ,Mourik, K. van. Utrecht. (2020b).
- Movisie,. *Zorgzame buurten. Inspirerende initiatieven die het systeem trotseren* Canoy, M., Smelik, J., & Ham, M (2023).
- Muilwijk-Vriend, S. *Gezondheidsproblemen in WW en bijstand*. www.seo.nl (2019).
- Naomi, N. D., Brouwer-Brolsma, E. M., Buso, M. E. C., Soedamah-Muthu, S. S., Harrold, J. A., Halford, J. C. G., Raben, A., Geleijnse, J. M., & Feskens, E. J. M.). Association of sweetened beverages consumption with all-cause mortality risk among Dutch adults: the Lifelines Cohort Study (the SWEET project). *European Journal of Nutrition*, 62(2), 797-806. <https://doi.org/10.1007/s00394-022-03023-6> (2023)
- Nationaal expertisecentrum tabaksontmoediging *Prijstrategieën van de tabaksindustrie om het effect van accijnsverhogingen te beïnvloeden*. (2023).
- Nederlandse Federatie van Universitaire medische centra (2022). *Preventie: wat is het, en hoe benutten we het optimaal?*
- Ng, J. Y. Y., Ntoumanis, N., Thøgersen-Ntoumani, C., Deci, E. L., Ryan, R. M., Duda, J. L., & Williams, G. C. *Self-Determination Theory Applied to Health Contexts: A Meta-Analysis*. *Perspectives on Psychological Science*, 7(4), 325-340. <https://doi.org/10.1177/1745691612447309> (2012).
- Nivel. *Longontsteking in de nabijheid van geitenhouderijen in Noord-Brabant en Limburg* IJzermans, C., Smit., L, Duckers., M, Baliatsas, C. Utrecht (2021)
- Nivel *Huisartsenzorg - omvang zorggebruik*. Utrecht. (2024).
- Nundy, S., Cooper, L. A., & Mate, K. S. (2022). *The Quintuple Aim for Health Care Improvement*. *JAMA*, 327(6), 521. <https://doi.org/10.1001/jama.2021.25181>

- NZa Scan zorgkantoorregio-en ROAZ-plannen 2024 (2024).
- Leids Onderzoekskollektief *Wie bereikt de (Rijks)overheid niet?* Ministerie van Algemene Zaken (2022).
- Ooms, L. *Factsheet Kernindicatoren Sport en Bewegen*. www.kernindicatorensportenbewegen.nl (2020).
- Pandey, A., Garg, S., Khunger, M., Darden, D., Ayers, C., Kumbhani, D. J., Mayo, H. G., de Lemos, J. A., & Berry, J. D. Dose–Response Relationship Between Physical Activity and Risk of Heart Failure. *Circulation*, 132(19), 1786-1794. <https://doi.org/10.1161/CIRCULATIONAHA.115.015853> (2015).
- Patiëntenfederatie Nederland *Rapport Onnodige zorg*. (2024).
- Payne, K. *De gebroken ladder*. Unieboek Houten (2017).
- Pharos. *Leven met ongezonde stress*. Hosper, K., Loenen, T. van. Utrecht. (2021).
- Pharos. *Zorg(en) voor arbeidsmigranten*. Goorts., I., Smal., E. Utrecht . (2022).
- Pharos en Platform 31. *Gezonde leefomgeving in kwetsbare wijken*. 2023
- Pharos. (2023). *Model gezondheidsvaardige organisatie*.
- Poelman, M. P., Dijkstra, S. C., Djojosoeparto, S. K., de Vet, E. W. M. L., Seidell, J. C., & Kamphuis, C. B. M. *Monitoring van de mate van gezondheid van het aanbod en de promoties van supermarkten en out-of-home-ketens: Inzicht in de huidige stand van zaken en aanbevelingen voor het opzetten van een landelijke monitor*. <https://doi.org/10.18174/555613> (2021).
- Rijksoverheid *Gezond voedsel*. <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/voeding/gezonde-voeding#:~:text=De%20Rijksoverheid%20wil%20dat%20iedereen,producten%20als%20sauzen%20en%20broodbeleg> (2024).
- RIVM. *Nederlands aan het woord over gezondheid en gezond leven*. Kooiker.,S.(2011a)
- RIVM. *Definitierapport volksgezond Toekomstverkenning* . Hoeymans, N. (2011b).
- RIVM. *Armoede, chronische stress en gezondheid*. Luijben, A. H. P. (2019).
- RIVM, *Volksgezondheid Toekomst Verkenning 2024*. Broeder, L. den, Couwenbergh, C., Hilderink, H., Polder, J. (2023a)
- RIVM. *Leefstijlmonitor*. <https://www.rivm.nl/leefstijlmonitor> (2023b).
- RIVM. *Kennisbeeld "Health in All policies": verkenning vanuit internationaal, nationaal en lokaal perspectief*. Jansen-van Eijndt, T., Gorter., A., Schokker., D., Dekker., L. (2023c)
- RIVM. *Monitor Kansrijke Start 2022* Meijeren., van-Lunteren., A. van., Boesveld., I., Leemhuis. M. et al. (2023d).
- RIVM. *Duiding daling in voldoen aan Beweegerichtlijnen tussen 2019 en 2022*. RIVM (2024a). *Impact van het Nationaal Preventieakkoord voor roken, overgewicht en problematisch alcoholgebruik*. (2023e).
- RIVM. *Monitor GLI*. <https://www.rivm.nl/publicaties/jaarrapportage-monitor-gecombineerde-leefstijl-interventie-GLI-2023>. (2024).
- Roseboom,T. *De eerste 1000 dagen* .De Tijdstroom (Utrecht, 2018)
- Rose, G. Sick Individuals and Sick Populations. *International Journal of Epidemiology*, 14(1), 32-38. <https://doi.org/10.1093/ije/14.1.32> (1985).

- Raad voor Volksgezondheid en Samenleving *Van schuld naar schone lei*. Den Haag.(2022).
- Raad voor Volksgezondheid en Samenleving *Op onze gezondheid. De noodzaak van een sterkere publieke gezondheidszorg*. Den Haag.(2023).
- Raad voor de Volksgezondheid & Zorg *Regie aan de poort de basiszorg als verbindende schakel tussen persoon, zorg en samenleving*. Den Haag (2012).
- 's Jongers, Ti.,. *Beledigende broccoli*. (4e dr.) Van Genneep (2023).
- Rossum, L. van . *Artsen moeten obesitas eens serieus nemen*. de Volkskrant, 30 oktober 2021
- Roseboom.,T.De eerste 1000 dagen. De Tijdstroom Utrecht (2018)
- Sapolsky, R. The health-wealth gap. *Scientific American*. (2018).
- Sattelmair, J., Pertman, J., Ding, E. L., Kohl, H. W., Haskell, W., & Lee, I.-M. Dose Response Between Physical Activity and Risk of Coronary Heart Disease. *Circulation*, 124(7), 789-795. <https://doi.org/10.1161/CIRCULATIONAHA.110.010710> (2011).
- Schayck, O. van. De effecten en kosten van de Gezonde Basisschool van de toekomst. *Nederlands Tijdschrift Geneeskunde*. (2021).
- Scherder, E. *Laat je hersenen niet zitten*. Athenaeum-Polak&Van Genneep (Amsterdam) (2014).
- Scherder, E. *Oud worden, jong blijven*. Athenaeum-Polak&VanGenneep (Amsterdam). (2023).
- Schleiffert, H., van der Velpen, P., Rijlaarsdam, C. W., van Doorm, M. S., van Hellemond, R., & Steegers, E. A. P. Zet in op reproductieve gezondheid voor gezonde generaties. *TSG - Tijdschrift Voor Gezondheidswetenschappen*. <https://doi.org/10.1007/s12508-024-00428-y> (2024).
- SER *Werk: van belang voor iedereen : een advies over werken met een chronische ziekte*. (2016).
- SER *Gezond opgroeien, wonen en werken*. Advies. www.ser.nl. (2023).
- Singh, B., Olds, T., Curtis, R., Dumuid, D., Virgara, R., Watson, A., Szeto, K., O'Connor, E., Ferguson, T., Eglitis, E., Miatke, A., Simpson, C. E. M., & Maher, C. Effectiveness of physical activity interventions for improving depression, anxiety and distress: An overview of systematic reviews. *British Journal of Sports Medicine*. BMJ Publishing Group. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2022-106195> (2023).
- Singh-Manoux, A., Marmot, M. G., & Adler, N. E.). Does Subjective Social Status Predict Health and Change in Health Status Better Than Objective Status? *Psychosomatic Medicine*, 67(6), 855-861. <https://doi.org/10.1097/01.psy.0000188434.52941.a0> (2005
- Smit, Ashley J.P., Batoul Hojeij, Melek Rousian e.a. A high periconceptional maternal ultra-processed food consumption impairs embryonic growth: the Rotterdam periconceptional cohort. *Clinical Nutrition*, 41, 1667-1675. (2022).
- Smith, R., Kelly, B., Yeatman, H., & Boyland, E. Food marketing influences children's attitudes, preferences and consumption: A systematic critical review. *Nutrients*, (11)4. MDPI AG. <https://doi.org/10.3390/nu11040875> (2019).
- Steegers, E. ,Waelput.,A.,Peeters.,P-H., *Sociale verloskunde. Het noodzakelijke samenspel tussen kwetsbare moeder, medische zorg en sociaal domein*. Bohn Stafleu Van Loghum (Houten,2021)
- Steenbergen, E. van. Over deze pandemie hoor je niemand. *NRC*, 23 oktober . (2023).

- Stronks, K. V. van. *Etnische herkomst doet ertoe*. Thema: Zorg Voor Hoog-Risicogroepen. VGEBulletin. https://gezondheidseconomie.org/media/filer_public/6e/6e/6e6e3114-d2e2-4928-9e6c-0de3660beaf9/vgebulletin_2019_voorjaar.pdf (2019).
- Superlijst Gezondheid 2022: Welke supermarkt maakt van gezond de makkelijke keuze?* Stichting Questionmark (2022)
- Tang, K. L., Rashid, R., Godley, J., & Ghali, W. A. *Association between subjective social status and cardiovascular disease and cardiovascular risk factors: a systematic review and meta-analysis*. *BMJ Open*, 6, 10137. <https://doi.org/10.1136/bmjopen-2015> (2016).
- Technische Werkgroep Kosten en Baten van Preventie *Preventie op waarde schatten*. (2023).
- Trimbos-instituut *Samenwerken aan een mentaal gezonde samenleving*. Shields-Zeeman, L., M. van Bon-Martens, Smit., F. (2021).
- Trimbos-instituut (2022). *Sociale determinanten van mentale gezondheid Een kennissynthese*. Baar, J., van., Bos, N., Kramer, J., Shields-Zeeman, L. (2022).
- Trimbos-instituut. *Ggz uit de knel*. Boumans, J., Kroon, H., Hoek, B. van der. (2023).
- Trimbos-instituut *Van de jaren '90 tot nu. Wat heeft 30 jaar alcoholbeleid onze jongeren gebracht?* Lemmers, L., Dalen, W. van., Voogt, C., Monshouwer, K., Jong, C. d
- Trimbos-instituut (2024a). *Depressiepreventie bij aanstaande en pas bevallen moeders*. <https://www.trimbos.nl/kennis/mentale-gezondheid-preventie/depressiepreventie/meerjarenprogramma/zwangere-en-pas-bevallen-moeders/#:~:text=Aanpak%3A%20hoe%20voorkom%20je%20postpartum,de%20moeder%20zelf%20kan%20doen>
- Trimbos-instituut. *KOPP/KOV: Feiten en cijfers. Landelijke omvang KOPP/KOV-groep*. Dorselaer, S. van, , Ramaker, V., ten Have, M., de Gee, A.. Geraadpleegd op 8 juli 2024
- Trimbos-instituut *Blurring met alcohol*. <https://www.trimbos.nl/kennis/alcohol/alcoholbeleid-en-wetgeving/blurring-met-alcohol/> (2024c).
- Twohig-Bennett, C., & Jones, A. *The health benefits of the great outdoors: A systematic review and meta-analysis of greenspace exposure and health outcomes*. *Environmental Research*, 166, 628-637. <https://doi.org/10.1016/j.envres.2018.06.030>. (2018).
- Unicef Nederland *De verleiding naar (on)gezond*. (2020).
- Vellinga, R. E. (2024). *Towards sustainable Dutch diets From research to policy*. Proefschrift (Wageningen University)
- Velpen, P. van der. (2022). *Depressiepreventie: schoolprogramma's lijken niet effectief*. <https://nieuwsbriefzorgeninnovatie.nl/depressie-preventie-schoolprogrammas-lijken-niet-effectief-indirecte-benadering-biedt-kansen/>
- Velpen, P. van der. (2018). *Het preventie-ultimatum*. Uitgeverij SWP.
- Velze, A. van, Karel, Pieterse, N., Martens, A., Breedijk, M., & De Hollander, G. *Verdeling van gezondheid en leefomgevingskwaliteit over buurten*. (2020).
- Venderbos, J., Hosper en Tessa van Loenen, K., & Hofstra Ontwerp, J. *Leefomgeving en gezondheidsverschillen*. (2023). Pharos

- Vermeulen, M. (2020). Het ontstoken brein: hoe een verstoord immuunsysteem tot psychische problemen kan leiden. *de Volkskrant*. <https://www.volkskrant.nl/wetenschap/het-ontstoken-brein-hoe-een-verstoord-immuunsysteem-tot-psychische-problemen-kan-leiden~b9a0f8bf/>
- Verwey-Jonker Instituut (2023). *Kernboodschap en position paper sociale basis*.
- Vugt, L. van.,(2023). *Different NEETs, different needs?* [Maastricht University]. <https://doi.org/10.26481/dis.20230713lv>
- Vos, A. A. (2015). *Strategies to Reduce Perinatal Health Inequalities*. (Proefschrift). Erasmus University
- Vukmirovic, M. *The effects of food advertising on food-related behaviours and perceptions in adults: A review*. *Food Research International*, 75, 13-19. <https://doi.org/10.1016/j.foodres.2015.05.011> (2015).
- VWS *Stand van zaken beweegbeleid*. www.rijksoverheid.nl (2022)
- VWS *Nederland beweegt*. <https://doi.org/10.21945/RIVM-2021-0201> (2023).
- Verwey-Jonker instituut. *Versterking van de Publieke Gezondheid*. (Zwart, O.de., Britt, A. 2021).
- Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid. *Van verschil naar potentie*. Broeders, D. W. J., Das, H. D., & Jennissen, R. P. W. (2018).
- Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (2023a). *Goede zaken. Naar een grotere maatschappelijke bijdrage van ondernemingen*.
- Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (2023b). *Grip - Het maatschappelijk belang van persoonlijke controle*.
- Whitehead en Dahlgren presenteerden in 1990 een paper voor de WHO. Ik baseer me op een doorontwikkelde versie die in 2007 is gepubliceerd: *Concepts and principles for tackling social inequities in health*. Universiteit van Liverpool.
- WHO (2021a). *Frontier dialogue consultations on addressing structural racial ethnicity-based discrimination*.
- WHO (2021b). *WHO/ILO Joint estimates of the world-related burden of disease and injury, 2000-2016*.
- WHO *Strengthening primary health care to tackle racial discrimination, promote intercultural services and reduce health inequities*. (2022).
- WHO (2023). *Operational framework for building climate resilient and low carbon health systems*.
- Wienen, B. *Van individueel naar inclusief onderwijs*. (2023). Instondo.
- Wilderink, L., Bakker, I., Schuit, A. J., Seidell, J. C., Pop, I. A., & Renders, C. M. A Theoretical Perspective on Why Socioeconomic Health Inequalities Are Persistent: Building the Case for an Effective Approach. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(14). <https://doi.org/10.3390/ijerph19148384> (2022).
- Wilkinson, R., Pickett, K. *The spirit level*. (paperback) Bloomsbury Publishing (2011).
- WKOF .*Kom je aan van te weinig slaap?* <https://www.wkof.nl/de-bieb/te-weinig-slapen/> (2023).
- Zhu, Y., Duan, M. J., Riphagen, I. J., Minovic, I., Mierau, J. O., Carrero, J. J., Bakker, S. J. L., Navis, G. J., & Dekker, L. H. Separate and combined effects of individual and neighbourhood socio-economic

disadvantage on health-related lifestyle risk factors: A multilevel analysis. *International Journal of Epidemiology*, 50(6), 1959-1969. <https://doi.org/10.1093/ije/dyab079> (2021).

Zorginstituut Nederland *Van preventie verzekerd*. (2007).

Zorginstituut Nederland *Verzekerd van een Kansrijke Start*. (2024).